

OBSAH

PRVNÍ SEMINÁRNÍ HODINA, 21. srpna 1919 ...9

Čtyři letory a jejich vztah k článkům dětské bytosti. Rozsazení dětí ve třídě do skupin podle temperamentů. Pedagogický přístup k letorám. Schéma temperamentů. Dětské temperameny se navzájem vychovávají. Půldruhé hodiny hlavního vyučování, pak půlhodina vyprávění. Plán vyprávěcí látky pro 1. až 8. třídu. Otázky a odpovědi: melancholické děti; učebnice, zkoušky. Odborní učitelé.

DRUHÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 22. srpna 1919 ...23

Poznámky R. Steinera k referátům účastníků kurzu o temperamentech. Kreslení. Učitel vede děti, aby si uvědomovaly různost svých letor. Temperameny a hudební nástroje. Flegmatikové. Výživa. Melancholikové. Tělesná stavba. Cholerikové. Temperameny v různých věkových obdobích. Projevy mládí a stáří v sociálním organismu.

TŘETÍ SEMINÁRNÍ HODINA, 23. srpna 1919 ... 35

Poznámky R. Steinera k přístupu účastníků k různým letorám. Pohádky, kresebné motivy a vyprávění o zvířatech se zřetelem na danou letoru.

ČTVRTÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 25. srpna 1919 ...43

Připomínky R. Steinera k vývodům účastníků kurzu. Nelámat křídla, jde-li jen o ilustraci výkladu. Vzpřímené držení těla a prostorové představy. Vztah početních úkonů při počátečním vyučování k temperamentům. Geometrie a stereometrie. Kresebné motivy, pohádky, vyprávění o zvířatech ve vztahu k temperamentům. Extrémní projevy temperamentů. Tři „Popelky“ ve třídě.

PÁTÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 26. srpna 1919 ...53

Cvičení výslovnosti. Rozsazení podle letor umožňuje diferencovaný přístup k dětem. Melancholikové. Temperament, reinkarnace, dědičnost. Národní letora a jazyk. Temperamenty a vyučování cizím jazykům. Jak reagovat na projevy uličnictví.

ŠESTÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 27. srpna 1919 ...63

Cvičení výslovnosti. Příklad práce s bajkou a s básní. Pedagogický přístup k „svatouškům“.

SEDMÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 28. srpna 1919 ...75

Cvičení výslovnosti. Příklad vyučování pro 12. – 15. rok: Dějiny od 11. do 17. století. Subjektivní prvek v dějepisectví: Tacitus, Treitschke, Herman Grimm, Macaulay, líčení Luthera podle různého církevního zaměření. Křížácké války, jejich příčiny a cíle, překážky a neúspěchy. Ranke, Lampecht, Treitschke, Tacitus, Rotteck. Jak přistupovat k přehnanému horování pro učitele.

OSMÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 29. srpna 1919 ...91

Cvičení výslovnosti. Jak pomáhat slabším žákům. Výživa. Zaostávání v počtech, zeměpise, přírodopise. Ctižádost. Obtíže při eurytmii.

DEVÁTÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 30. srpna 1919 ...105

Cvičení výslovnosti. Botanika: Poznámky k návrhům účastníků kurzu. List, květ, plod ve vztahu ke vzduchu a k teplu. Oploďování. Rostlina jako „negativ“ člověka; rostliny a lidský duševní svět.

DESÁTÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 1. září 1919 ...115

Cvičení výslovnosti. Rostliny – zviditelněný duševní svět Země. Pryskyřník, stromy, složnokvěté, houby, kapradiny. Léto – spánek Země, zima – bdění Země. Leknín. Pythagorova věta.

JEDENÁCTÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 2. září 1919 ...123

Cvičení výslovnosti. Frenologie. Rostliny nejsou smysly Země. „Signatury“. Systematické rozčlenění rostlin podle převahy jednotlivých částí rostliny. Skupiny rostlin ve vztahu k vývoji dětského duševního života až do 14. (16., 17.) roku.

DVANÁCTÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 3. září 1919 ...135

Cvičení výslovnosti. Sexuální osvěta a vývoj rostlin. Zeměpis, kreslení map, výklad o průmyslu. Geometrie: úhel; obsah plochy.

TŘINÁCTÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 4. září 1919 ...139

Cvičení výslovnosti. Pojem plochy v geometrii. Přejít od počítání s písmeny. Fantazie při vymýšlení početních úloh. Počítání z hlavy: Gauss. Výpočty s přibližným výsledkem: třetí věta Keplerova.

ČTRNÁCTÁ SEMINÁRNÍ HODINA, 5. září 1919 ...145

Počátky hudebního vyučování; hra na nástroje. Přejít od počítání s číslicemi (výpočet úroků) k počítání s písmeny. Záporná a imaginární čísla. Sčítání, násobení, umocňování; odčítání, dělení, odmocňování. Užívání vzorců.

Dějepis: Jindřich I., Maďaři, zakládání měst. Znázorňování času v dějepise. Obrat v myšlení a čtení v 15. století. Příručky pro učitelskou knihovnu. Matematický zeměpis; pohyb Slunce. Staroegyptská kultura.

PRVNÍ PŘEDNÁŠKA k učebnímu plánu, 6. září 1919 ...157

Cíle vyučování pro jednotlivé stupně. Vyprávění, kreslení, malování, psaní, čtení; zpěv; mateřský jazyk, 1. až 8.třída. Latina 4. až 8., řečtina 6. až 8. třída. Seznámení se základními lidskými pracemi. Dějiny a zeměpis nejbližšího okolí. Dějepis a zeměpis 5. až 8. třída.

DRUHÁ PŘEDNÁŠKA k učebnímu plánu, 6. září 1919 ... 167

Přírodopis 3. až 8. třída. Různé druhy výdělečné činnosti a podniků, dopravní poměry, ve spojení s fyzikou, chemií, zeměpisem. Fyzika, chemie 6. až 8. třída. Počty, matematika. Geometrie 1. až 8. třída, ve spojení s kreslením a modelováním. Kreslení 1. až 8. třída. Hudba.

PATNÁCTÁ SEMINÁRNÍ HODINA

A TŘETÍ PŘEDNÁŠKA k učebnímu plánu, 6. září 1919 ...175

Artikulační cvičení. Hudební vyučování 1. až 8. třída. Eurytmie. Tělocvik. – Pokračování semináře: Cassiniho křivky (šišinka – srdce). Stěhování národů – jeho hospodářské příčiny. Pozůstatky keltské kultury. Zánik a přetrvání různých germánských kmenů. Vznik státu. Šíření křesťanství mezi Germány, Bonifác. Hudební vyučování. Zaostávající žáci. Angličtina, francouzština, latina, řečtina; otázka výslovnosti v latině. Modelování. Otázka vysvědčení. Ženské ruční práce.

ZÁVĚREČNÁ SLOVA ...185

POZNÁMKY K TEXTU ...189

REJSTŘÍK SVAZKŮ ze souborného vydání děl R. Steinera ...197